

694

Wet van 24 november 1978, houdende wijziging van de Wet gewetensbezwaren militaire dienst

Wij Juliana, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat de bepalingen in de Wet gewetensbezwaren militaire dienst betreffende de omschrijving van ernstige gewetensbezwaren, alsmede de erkenning van bezwaren als ernstige gewetensbezwaren en de gevolgen daarvan wijziging behoeven teneinde deze aan de huidige ruimere opvattingen omtrent de erkenbaarheid en de erkenning van gewetensbezwaren tegen het vervullen van militaire dienst te doen beantwoorden, zomede dat de mogelijkheden tot het instellen van beroep tegen een afwijzende beslissing op een verzoek tot erkenning verruimd dienen te worden;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

De Wet gewetensbezwaren militaire dienst¹ wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2 wordt als volgt gelezen:

Artikel 2

Ernstige gewetensbezwaren in de zin van deze wet zijn de onoverkomelijke gewetensbezwaren tegen de persoonlijke vervulling van militaire dienst in verband met het gebruik van middelen van geweld waarbij men door dienstvervulling in de Nederlandse krijgsmacht kan worden betrokken.

B

Artikel 3 wordt als volgt gelezen:

Artikel 3

1. Hij, die in kennis is gesteld van zijn geschiktheid voor de militaire dienst, zomede de militair, kan Onze Minister van Defensie zo mogelijk met redenen omkleed schriftelijk verzoeken zijn bezwaren als ernstige gewetensbezwaren te erkennen.

2. Onze Minister van Defensie doet een onderzoek instellen naar de vraag of de bezwaren zijn aan te merken als ernstige gewetensbezwaren. Onze Minister van Defensie kan het inwinnen van een advies achterwege laten, indien het een hernieuwd verzoek betreft.

C

Aan artikel 4 wordt een nieuw derde lid toegevoegd, luidende:

3. De schorsing van de strafvervolgning, bedoeld in het tweede lid, vindt in ieder geval plaats, zodra het onderzoek als bedoeld in artikel 3, tweede lid, wordt ingesteld.

D

Artikel 5 wordt als volgt gelezen:

Artikel 5

1. Het in artikel 3, tweede lid, bedoelde onderzoek wordt met toepassing van bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regelen verricht door een lid van de commissie, bedoeld in artikel 6.

2. Het lid van de commissie brengt schriftelijk advies uit aan Onze Minister van Defensie, nadat de verzoeker in de gelegenheid is gesteld door hem te worden gehoord.

3. Het gestelde in artikel 6, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op het onderzoek door een lid van de commissie.

E

Artikel 6 wordt als volgt gelezen:

Artikel 6

1. Indien Onze Minister van Defensie na ontvangst van het advies bedoeld in artikel 5, tweede lid, niet besluit tot erkenning van de bezwaren als ernstige gewetensbezwaren, doet hij een nader onderzoek instellen door een commissie. De leden van deze commissie worden door Ons benoemd en ontslagen.

2. Onze Minister van Defensie deelt de beslissing, dat een onderzoek als bedoeld in het eerste lid wordt ingesteld, schriftelijk aan verzoeker mede. De kennisgeving wordt per aangetekende brief toegezonden aan verzoeker. Binnen twee maanden na de dag waarop de kennisgeving aan de verzoeker is verzonden, kan deze een schriftelijke omschrijving van zijn bezwaren aan Onze Minister van Defensie zenden. Zodra die schriftelijke toelichting is ontvangen of na afloop van deze termijn dan wel in geval dat die termijn op verzoek van de verzoeker met ten hoogste eenzelfde termijn is verlengd, na afloop van die verlengde termijn, wordt de verzoeker door of namens de voorzitter van de commissie opgeroepen om door de commissie te worden gehoord.

3. De commissie houdt zitting met ten minste drie leden, van wie een als fungerend voorzitter de leiding van het onderzoek ter zitting heeft.

4. De verzoeker kan zich ter zitting doen vergezellen door een vertrouwensman. Deze krijgt van de fungerende voorzitter gelegenheid om de bezwaren toe te lichten.

5. De fungerende voorzitter kan op aanvraag van de verzoeker ook andere personen toelaten tot het bijwonen van de zitting gedurende het onderzoek. Zij kunnen alleen met toestemming of op uitnodiging van de fungerende voorzitter inlichtingen omtrent de verzoeker verschaffen. Zij verlaten de zitting, ook tijdens het onderzoek, op aanwijzing van de fungerende voorzitter.

6. De commissie brengt schriftelijk advies uit aan Onze Minister van Defensie, nadat verzoeker in de gelegenheid is gesteld zijn bezwaren schriftelijk toe te lichten en door haar te worden gehoord.

7. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regelen inzake de samenstelling en werkwijze van de commissie gesteld.

F

Een nieuw artikel 7 wordt ingevoegd, luidende als volgt:

Artikel 7

1. Indien Onze Minister van Defensie van oordeel is, dat de bezwaren zijn aan te merken als ernstige gewetensbezwaren, zal hij die bezwaren als zodanig erkennen.

2. Indien Onze Minister van Defensie na kennisneming van het advies bedoeld in artikel 6, zesde lid, van oordeel is, dat de bezwaren niet zijn aan te merken als ernstige gewetensbezwaren, wijst hij het verzoek tot erkenning bij gemotiveerde beschikking af. Afwijzing vindt in elk geval plaats indien de verzoeker zonder gegronde redenen heeft nagelaten zijn bezwaren schriftelijk te omschrijven en voor het nader onderzoek ter zitting voor de commissie te verschijnen.

3. Afschrift van een beschikking als bedoeld in het tweede lid wordt onverwijld per aangetekende brief toegezonden aan de verzoeker.

G

Artikel 7 wordt vernummerd in artikel 8 en als volgt gelezen:

Artikel 8

1. Degene wiens verzoek tot erkenning is afgewezen, kan binnen dertig dagen na de dag waarop de afwijzende beslissing aan hem is verzonden, daartegen bij Ons met een met redenen omkleed verzoekschrift in beroep komen.

2. Wanneer een beroepschrift na de in het eerste lid vermelde termijn is ingediend, blijft niet-ontvankelijkverklaring op grond daarvan achterwege indien de klager aantoonde, dat hij de voorziening heeft gevraagd binnen dertig dagen na de dag waarop hij van de afwijzende beslissing redelijkerwijs heeft kunnen kennisnemen, of althans zo spoedig mogelijk als redelijkerwijs verlangd kan worden.

3. De beslissingen, die op grond van het bepaalde in artikel 4 zijn genomen, blijven van kracht gedurende de in het eerste lid vermelde beroepstermijn en – ingeval tijdig een beroep is ingesteld – totdat op dat beroep is beslist.

4. Tijdens de beroepsprocedure kan alsnog toepassing worden gegeven aan het bepaalde in artikel 4.

5. Indien Wij de bestreden beslissing vernietigen, voorzien Wij in de zaak. Desgeraden kunnen Wij bepalen, dat Onze Minister van Defensie opnieuw in de zaak voorziet met inachtneming van Onze beslissing.

6. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regelen worden gesteld ter uitvoering van het bepaalde in dit artikel.

H

Het bestaande artikel 8 vervalt.

I

In artikel 9, eerste lid, eerste volzin, vervallen de woorden «, van welke aard ook».

J

In artikel 12 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Het eerste lid wordt als volgt gelezen:

1. De duur van de gewone vervangende dienst is een derde langer dan die van het verplichte verblijf onder de wapenen voor eerste oefening van het merendeel der dienstplichtigen, doch bedraagt ten minste achttien maanden.

2. Het tweede lid vervalt onder gelijktijdige vernummering van het derde, vierde en vijfde lid tot respectievelijk tweede, derde en vierde lid.

K

Artikel 23 wordt als volgt gewijzigd:

Onder aanduiding van de bestaande tekst als eerste lid wordt een tweede lid toegevoegd, luidende:

2. Indien de in het eerste lid bedoelde verplichting wordt opgelegd als gevolg van omstandigheden onafhankelijk van de wil van de tewerkgestelde komt het tijdvak gelegen tussen de gedeelten van de vervangende dienst in mindering op de duur van de gewone vervangende dienst.

L

In artikel 55, derde lid, vervallen de woorden «zoals deze eventueel is gewijzigd krachtens artikel 12, tweede lid,».

ARTIKEL II

1. Deze wet treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad, waarin zij is geplaatst, met uitzondering van artikel I, onderdeel D en onderdeel E voor zover dat betreft het eerste en het tweede lid van artikel 6 van de Wet gewetensbezwaren militaire dienst, die in werking treden op een door Ons te bepalen tijdstip.

2. Op verzoeken tot erkenning van gewetensbezwaren waarop op de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad, waarin deze wet is geplaatst, nog niet door Onze Minister van Defensie is beslist, is het bepaalde in de overeenkomstig deze wet gewijzigde artikelen van de Wet gewetensbezwaren militaire dienst, met uitzondering van de artikelen 5 en 6, eerste en tweede lid, van toepassing. Na het in werking treden van artikel I, onderdeel D en onderdeel E voor zover dat betreft het eerste en het tweede lid van artikel 6 van de Wet gewetensbezwaren militaire dienst vindt artikel 5 van die wet toepassing ten aanzien van de verzoeken waarover op het tijdstip van inwerkingtreding nog geen advies is uitgebracht door de commissie, bedoeld in artikel 6 van de Wet gewetensbezwaren militaire dienst. Een beroepschrift tegen een afwijzende beslissing, waarop op de dag waarop deze wet in werking treedt nog niet door Ons is beslist, wordt geacht op die dag te zijn ingediend.

3. De tekst van de Wet gewetensbezwaren militaire dienst wordt door Onze Minister van Justitie in het Staatsblad geplaatst.

¹ Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 12 mei 1977, Stb. 323

Zie voor de behandeling in de Staten-Generaal:

Kamerstukken II 1970/71, 11 155; 1971/72, 11 155; 1974/75, 11 155; 1975/76, 11 155; 1976/77, 11 155; 1977, 11 155; 1977/78, 11 155
Hand. II 1976/77, bladz. 1465-1510; 1566-1579; 2159-2186; 2266-2286; 2425-2426; 2483-2485; 3053-3073; 3118-3122
Kamerstukken I 1977/78, 11 155 (85); 1978/79, 11 155 (1, 1a, 1b)
Hand. I 1978/79, bladz. 90-103

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, colleges en ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven ten Paleize Soestdijk, 24 november 1978

Juliana

De Minister van Defensie,
W. Scholten

De Staatssecretaris van Defensie,
C. L. J. van Lent

De Minister van Justitie,
J. de Ruiter

De Minister van Sociale Zaken,
Albeda

Uitgegeven de vierde januari 1979

De Minister van Justitie,
J. de Ruiter